

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Mec
Başkanlığı
Tarih: 02/02/2022 14:08
Sayı: E-120.07-
GID 0959078
SOT

7/52153 64-17

Sayı : E-54045643-610-3544381

Konu : Soru Önergesi (7/52153)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.10.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.887210 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Mersin Milletvekili Sayın Zeki Hakan SIDALI'ya ait 7/52153 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/52153) (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: C301798F-4260-4EE4-BE97-0FAD5F74F3DB

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ebys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Tülin DURAK

Mali Hizmetler Uzmanı

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MERSİN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ HAKAN SİDALI'YA AİT 7/52153 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bakanlığımız tarafından yürütülen Hidrojeolojik Etüt çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen su kalitesi örnekleme ve seviye ölçüm çalışmaları mevzuat hükümlerine paralel olacak şekilde uygulanmaya başlanmıştır. Hidrojeolojik Etüt çalışmaları kapsamında Yönetmelik hükümleriyle uyumlu olarak sürdürülmekte olan “Doğu Akdeniz Havzası Yeraltı suyu Planlama (Hidrojeolojik Etüt) Raporu Yapılması İşi” kapsamında 2020 kurak ve 2021 yağışlı dönemde kalite izlemeleri yapılmıştır. Projenin ilerleyen dönemlerinde yapılacak analizler ile beraber, yeraltı suyu kütlelerinde deniz suyu girişiminin sonuçlarının görülüp görülmediği konusu da dâhil olmak üzere havza üzerinde yer alan potansiyel baskı unsurların yeraltı suları üzerinde etkileri ortaya konulacaktır.

Bakanlığımıza bağlı faaliyetlerini yürüten Akdeniz Su Ürünleri Araştırma Üretme ve Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'nün Akdeniz Araştırma-I gemisi ile Mersin İlinin de yer aldığı, tüm Akdeniz kıyı şeridinde yürütülen çalışmalarda oşinografik parametreler ölçülmektedir. Çevresel izleme çalışmaları ile denizlerde ve göllerde kirlilik durumu, oşinografik ve limnolojik verilerin izlenmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımız su ürünleri araştırma enstitülerince balık üretim ve araştırma tesislerine su alımı için kıyısız bölgelerde defaten kuyular açılmış, su analizleri yürütülmüştür. Hem Karadeniz hem de Akdeniz için kıyı bölgeleri yüksek rakımlı dağların ve buna bağlı olarak yeraltı sularının etkisi altındadır. Kıyı bölgelerde yeraltı suları deniz suyundan ziyade yüksek rakımlı dağların basıncı ile oluşan tatlı su etkisi altında kalmaktadır.

Küresel iklim değişikliğine paralel olarak dünyada hem hava sıcaklığı artmaya başlamış hem de kuraklıkla beraber su sıkıntısı oluşmakta hem de topraklarda tuzluluk baş göstermektedir. Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü'nün görev alanı içerisinde yer alan Doğu Akdeniz yöresinde yetiştiriciliği yapılan ürünlerin düşük sıcaklık, yüksek sıcaklık stresi, hem tuzluluk stresinin mekanizmasına, hem de tuzluluk stresine dayanıklılığa, su taşkınlarına karşı dayanıklı/tolerant tür ve çeşitlerle ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü hem Alata Lokasyonu hem de Tarsus Toprak, Su Kaynakları Lokasyonu ile tuzluluk, yüksek sıcaklık, düşük sıcaklık, sel ve su taşkınları gibi abiotik streslere karşı proje hazırlanması, uygulanması ve pratiğe aktarılması yönünden hem araştırmacı sayısı hem de altyapı olarak yeterlidir. Söz konusu projelerin uygulanması sırasında enstitüde hem bahçe bitkileri hem de tarla bitkilerinin çalışılabileceği kontrollü büyütme odaları, seralar ve laboratuvarlar mevcuttur.

Bakanlığımızca, deniz ve iç sularda yapılan balıkçılık yönetimi, stok çalışmaları ve çevresel izleme altında halen 22 adet ar-ge proje çalışması yürütülmektedir. Bakanlığımız deniz araştırmaları yürüten 2 adet araştırma gemisinin donanımları modernize edilmiş, akustik sörvey vb. yeni teknolojiler sürekli kullanılır hale getirilmiş, balıkçılık izlemeleri yanı sıra denizlerin tuzluluk, sıcaklık, pH, besin elementleri (Nitrat, Nitrit, Fosfat vb), ölçümleri, yürütülmekte, fiziksel ve kimyasal oşinografik özellikleri izlenmektedir. İstilacı türler konusunda 2018 yılından bu yana güdümlü yürütülen projeler ile balon balığı türleri, aslan balığı vb. istilacı balıklar ile plankton gibi deniz canlı yaşamında değişime neden olan türlerin izlenmesi yapılmaktadır. Balon balıkları ve aslan balıklarının yayılımının önlenmesi konusunda

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

farkındalık etkinlikleri düzenlenmekte, balıkçılarımızın bu etkinliklerde ve mücadele çalışmalarında birlikte hareket etmesi için işbirliği yürütülmektedir.

Bakanlığımız, 1380 sayılı Su Ürünleri Kanunu gereği, su ürünleri stoklarının korunması, geliştirilmesi ve avcılığının sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla bilimsel, çevresel, ekonomik ve sosyal hususlar göz önüne alınarak deniz ve iç sularımızda yapılacak su ürünleri avcılığı ile ilgili düzenlemeleri oluşturmaktadır. Bu düzenlemeler; bilimsel kuruluşların, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, balıkçıların ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini alarak, "Balıkçılık ve Su Ürünleri İstişare Kurulu" ve "Balıkçılık ve Su Ürünleri Danışma Kurulu"nda değerlendirilmektedir.

Bu değerlendirmeler sonucunda hazırlanarak dörder yıllık periyotlarda uygulamak üzere Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe konan Ticari ve Amatör Amaçlı Su Ürünleri Avcılığının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğler ile su ürünleri avcılığına yer, zaman, tür, boy, derinlik, mesafe ve avlanma araçları bakımından yasak, sınırlama ve sorumluluklar getirilmektedir.

Geleneksel Kıyı balıkçılığının kayıt altına alınması ve desteklenmesi kapsamında, 12 metrenin altındaki küçük ölçekli balıkçılık desteklenmektedir. Bu destekleme modeli ile sektörün yönetimine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli programlar oluşturulmasını amaçlamaktadır. Küçük ölçekli balıkçılık; üretiminin tamamına yakını yerelde ve taze tüketilmesi nedeniyle gıda güvenliğine ve fiyat istikrarına katkı sağlaması, kıyı kesimindeki halkın geçimine katkıda bulunmak suretiyle kırsal kalkınmanın sağlanması ve kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekçeleriyle Bakanlığımızın öncelik verdiği sektörler arasındadır.

Küresel ısınmaya bağlı iklim değişiklikleri sonucu deniz suyu sıcaklığındaki ve su parametrelerindeki değişiklikler nedeniyle Indo-Pasifik kökenli birçok tür Akdeniz'e geçiş yapmıştır. Söz konusu yabancı türlerden bazılarının yerel türler üzerinde rekabet üstünlüğü sağladığı, bazılarının sadece varlığının rahatsız edici olduğu ve bazılarının ise ekonomik açıdan fayda sağladığı bilinmektedir. Bakanlığımızca konu yakından takip edilmekte olup, denizlerimizdeki ekosistemlere, biyolojik çeşitliliğe, balıkçılık ekonomisine ve insan sağlığına zarar vereceği öngörülen türler ile ilgili yasak/sınırlamalar uygulanmakta, bilimsel araştırmalar yürütülmekte, türleri baskı altına alacak av stratejileri planlanmakta ve gerekli mevzuat çalışmaları yürütülmektedir.

Bakanlığımızca iklim değişimi ve kirlilik gibi etkilerin su ürünleri biyolojik çeşitliliğine etkisinin belirlenmesi ve önlem alınması amacıyla, ülkesel düzeyde su ürünleri gen kaynakları envanter çalışması başlatılmıştır. Su ürünleri konusunda dört araştırma enstitüsü ve üniversitelerimizin işbirliğinde 2015 yılında başlatılan ülkesel proje ile bütün denizlerimizde ve içsu havzalarında tür çeşitliliği tespitleri yapılmakta, endemik türler ve tehlike altında olan türler için yerinde koruma yanı sıra, yerel türlerin kendi doğal bölgelerinden genetik yapılarına göre damızlık sağlanarak, çok sayıda kuluçkahanede yeniden yavru üretimi ile balıklandırma yapılmaktadır.

2013 yılında başlatılan yatırım projesi ile Trabzon'da Ülkemizde ilk ve tek olma özelliğine sahip olan "Ulusal Su Ürünleri Gen Bankası" kurulmuş, 2021 yılında tam olarak faaliyete geçirilmiştir. Bu merkezde 2020 yılından itibaren su ürünleri gen kaynaklarımızın genetik yapılarının belirlenmesi, doku örneklerinin muhafazası çalışmaları başlatılmıştır. Son iki yılda yürütülen saha çalışmaları ve laboratuvar analizleri ile 193 türe ait 23 bin adet doku örneği

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

muhafaza altına alınmıştır. 2017 yılından itibaren ise ülkemize ait yerel ticari türler ile endemik türlerin tescili çalışmaları başlatılmış, bu kapsamda toplam 27 türün tescili sağlanmıştır.

Bakanlığımız stratejik planı uyarınca Ülkemizde bulunan lagünlerin sürdürülebilir şekilde işletilmesi için yönetim planları hazırlanmaktadır.

Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin 21'inci taraflar konferansında kabul edilen ve Türkiye Cumhuriyeti adına 22 Nisan 2016 tarihinde imzalanan Paris Anlaşması 7335 nolu Kanun ile 6 Ekim 2021 tarihinde TBMM'de onaylanarak 7 Ekim 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.